

$$\omega_b = \frac{2\pi}{T}$$

$$=\frac{-E}{T(2+jnub)}\left(\begin{array}{c}-(2+jnub)T\\e\end{array}-1\right)=\frac{E}{T(2+jnub)}\left(1-e^{-2T}e^{-jnub}\right)=$$

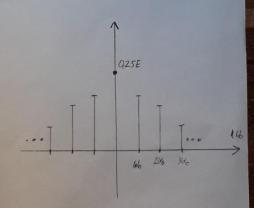
$$= \frac{E}{4+ju2\pi} \left(1-\frac{e^{-4}}{e^{-4}}\left(\cos(u2\pi)\right)-j\sin(2u\pi)\right) = \frac{E}{4+j2u\pi}$$

$$\left| X_{u} \right| = E \frac{1}{\sqrt{16 + \left(2 u \overline{n}\right)^{2}}}$$

$$\left| X_{u=0} \right| = 0,25E$$

$$|\chi_{1=0}| = 0.25E$$

$$|\chi_{N=3}| = 0.052E$$

$$D P = \frac{1}{T} \int_{T} \chi^{2}(t) dt = \frac{1}{T} \int_{0}^{T} E^{2} e^{4t} dt = \frac{E^{2} - 1}{T} e^{-4t} = 0.125 E^{2}$$

$$P_{\text{out}} = |X_0|^2 + 2|X_1|^2 = 0.098E^2$$

$$N = \frac{P_{\text{out}}}{P'} = 0,784 = 78,4 [\%]$$

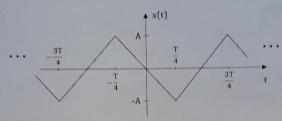
OSNOVI KOMUNIKACIJA I TEORIJA INFORMACIJA

PISMENI ISPIT

24. 1. 2023.

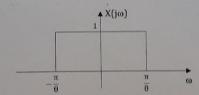
1. (40%)

 a) (25%) Odrediti (izvesti izraz) i grafički predstaviti amplitudski i fazni spektar signala x(t), prikazanog na slici 1. Odrediti procenat snage koju nose prve četiri komponente u spektru signala x(t).

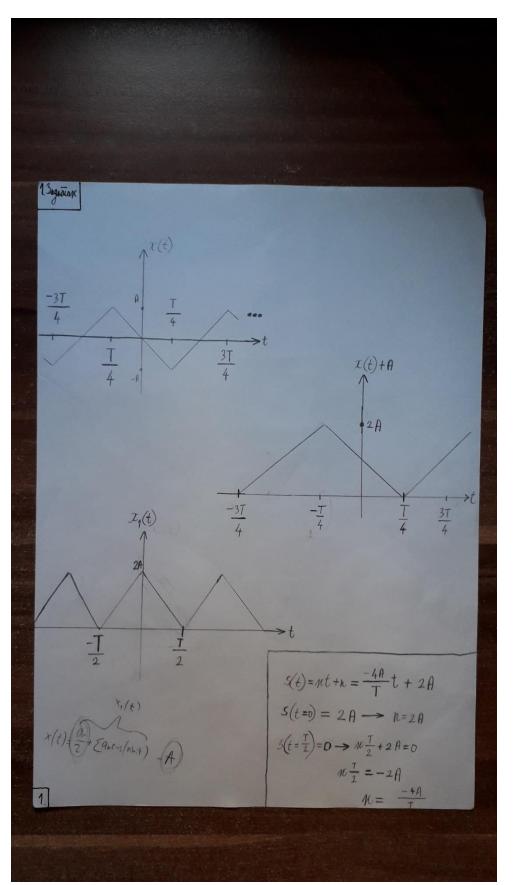
Slika 1. Signal x(t) u Zadatku 1.a

b) (15%) Odrediti i nacrtati signal čiji je spektar $X(j\omega)$ prikazan na slici 2.

Slika 2. Spektar signala u Zadatku 1.b

2. (20%) Signal $x_l(t) = x(t) + \frac{A}{2}$, gdje je x(t) naponski signal iz Zadatka 1.a, prikazan na slici 1, dovodi se na analogno/digitalni konvertor koji se sastoji od odmjerača, kvantizera i IKM (eng. PCM) kodera. Poznato je da je A=3V, T=8s, perioda odmjeravanja $T_s=1s$, te da se odmjeravanje vrši u trenucima n T_s , n=0,1,2... Nacrtati vremenski oblik signala na izlazu odmjerača. Kvantovanje se vrši uniformnim kvantizerom sa korakom kvantizacije 0.6V. Nacrtati karakteristiku kvantizera, te vremenski oblik signala na izlazu kvantizera. Nacrtati vremenski oblik signala na izlazu kodera. Smatrati da se vrši kodovanje sa povratkom na nulu (RZ).

$$\frac{4}{T} \left(\frac{-4 \, \text{A}}{T \left(n \, ub \right)^2} \left(\cos \left(n \, ub \, \frac{T}{2} \right) - 1 \right) = \frac{4}{T} \frac{4 \, \text{A}}{T \left(n \, ub \right)^2} \left(1 - \cos \left(n \, ub \, \frac{T}{2} \right) \right)$$

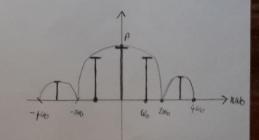
$$=\frac{16 A}{\left(\text{T n ub}\right)^2} \frac{2 \sin^2\left(\text{n ub} \frac{T}{4}\right)}{4^2} = 2 A \frac{\sin^2\left(\text{n ub} \frac{T}{4}\right)}{\left(\text{n uo} \frac{T}{4}\right)^2} \sqrt{\frac{1}{4^2}}$$

$$\alpha_{\rm M} = 2 A \frac{\sin^2(\hbar\omega_0 \frac{1}{4})}{\left(\hbar\omega_0 \frac{1}{4}\right)^2} = 2 A \frac{\sin^2\left(\hbar\frac{2\pi}{T}\frac{T}{4^2}\right)}{\left(\hbar\frac{2\pi}{T}\frac{T}{4^2}\right)^2} = 2 A \cdot \sin^2\left(\frac{\hbar}{2}\right)$$

$$\underline{X_{1N}} = \frac{\alpha_{N} - jb_{N}}{2} = A Sinc\left(\frac{N}{2}\right) = A \frac{Sin^{2}\left(n\omega_{b}\frac{T}{4}\right)^{2}}{\left(n\omega_{b}\frac{T}{4}\right)^{2}}$$

$$N\omega_0 \frac{T}{4} = N\pi$$
, $N = 0, \pm 1, \pm 2,...$

$$N\omega_0 = \frac{4\pi \bar{l}}{T} = 2 \frac{2\pi \bar{n}}{T}$$

$$x_{1}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{1}} \right| e^{jx \cdot y_{0} \frac{T}{4}}$$

$$x_{2}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{jx \cdot y_{0} \frac{T}{4}}$$

$$x_{3}(t) = \left| \frac{x_{2}}{x_{3}} \right| e^{-\frac{x_{3}}{2}}$$

$$x_{4}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{3}}{2}}$$

$$x_{5}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{3}}{2}}$$

$$x_{6}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$x_{1}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$x_{1}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$x_{2}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$x_{2}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$x_{2}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$x_{3}(t) = \left| \frac{x_{1}}{x_{2}} \right| e^{-\frac{x_{1}}{2}}$$

$$P_{old} = |X_0|^2 + 2\left(|X_1|^2 + |X_2|^2 + |X_3|^2\right)$$

$$P' = \frac{1}{T} \int_{0}^{2} 5(t) dt$$

Univerzitet u Banjoj Luci Elektrotehnički fakultet Katedra za telekomunikacije

OSNOVI KOMUNIKACIJA I TEORIJA INFORMACIJA

PISMENI ISPIT 13.9.2022.

1. (25%) Odrediti i nacrtati spektar signala $x(t) = \cos \omega_0 t$, gdje je $f_0 = 10$ Hz. Ako se signal x(t) odmjerava idealnom povorkom Dirakovih impulsa minimalne frekvencije odmjeravanja f_0 , odrediti i nacrtati spektar odmjerenog signala. Kolika je minimalna frekvencija odmjeravanja f_0 ?

Nacrtati spektar odmjerenog signala ako je frekvencija odmjeravanja signala x(t) fs=15Hz. Da li je u tom slučaju iz spektra odmjerenog signala moguća rekonstrukcija originalnog signala x(t)? Obrazložiti odgovor.

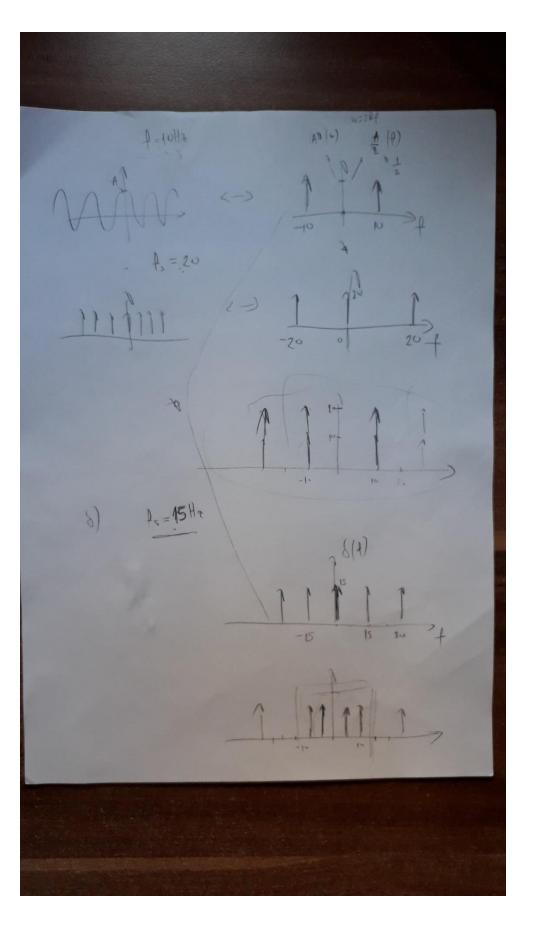
2. (35%)

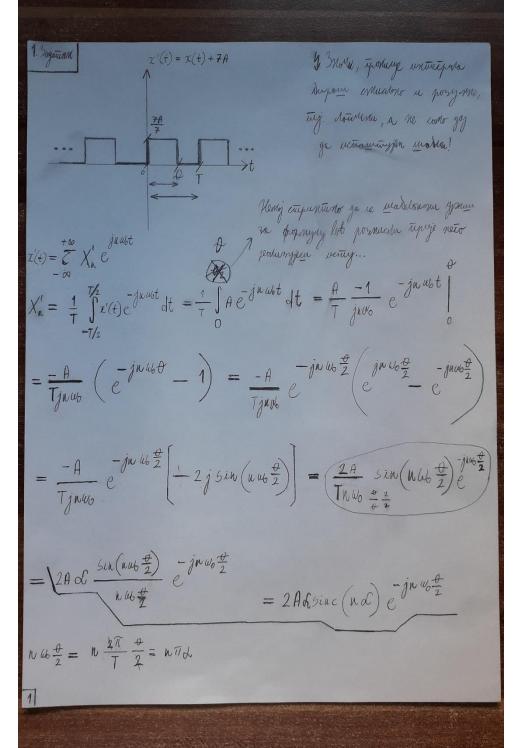
- a) (25%) Naponski signal x(t)=A·cosωot, gdje je A=2V, f₀=1Hz, dovodi se na analogno/digitalni konvertor koji se sastoji od odmjerača, kvantizera i IKM (eng. PCM) kodera. Odmjeravanje se vrši u trenucima nT₂, gdje je T_i=125ms, n=0,1,2... Nacrtati vremenski oblik signala na izlazu odmjerača. Kvantovanje se vrši uniformnim kvantizerom sa korakom kvantizacije 0.8V. Nacrtati karakteristiku kvantizera, te vremenski oblik signala na izlazu kvantizera. Nacrtati vremenski oblik signala na izlazu kodera. Smatrati da se vrši kodovanje sa povratkom na nulu (RZ).
- b) (10%) Na kompakt disku (CD) snimljeno je 3h muzičkog sadržaja (stereo zvuk), ukupne količine 3.1104GB. Prilikom snimanja, korisnim podacima dodati su biti za korekciju greške, ekstrakciju takta i kontrolni biti koji ukupno čine zaglavlje od 50%. Izračunati bitsku brzinu potrebnu za prenos korisnih podataka. Ukoliko je korištena frekvencija odmjeravanja od 48kHz, izračunati broj bita kotim je izvršeno kodovanje.
- 3. (25%) Dat je diskretni izvor bez memorije sa listom simbola S={A, B, C, D, E, F, G, H}. Poznate su vjerovatnoće P(A)=0.03, P(C)=0.19, P(D)=0.14, P(G)=0.23, P(H)=0.11, te je poznato da je P(B):P(E):P(F)=2:3:1.
 - a) (4%) Odrediti entropiju i redundansu izvora.
 - b) (4%) Šenonovim postupkom odrediti kodne riječi. Koliko iznosi prosječna dužina kodnih riječi?
 Kodovati sekvencu HEFA.
 - c) (9%) Odrediti kodne riječi primjenom Hafmanovog koda u slučaju kodovanja binarnim simbolima. Koliko iznosi srednja dužina kodne riječi? Da li je dobijena srednja dužina kodne riječi minimalna moguća? Obrazložiti odgovor. Odrediti kodne riječi primjenom Hafmanovog koda u slučaju kodovanja ternarnim (kodna lista (0,1,2)) i kvaternarnim simbolima (kodna lista (0,1,2,3)).
 - d) (8%) Sekvencu HEFA kodovati aritmetičkim kodovanjem. Koliko bita zauzima poruka?

4. (15%)

- a) (4%) Ispitati da li je kôd {v, c, ad, abb, bad, deb, bbcde} jednoznačno dekodiv. Da li je trenutan?
- b) (7%) Sekvencu ISPITISPIS PITIISPITI kodovati LZW algoritmom. Odrediti stepen uštede.
- c) (4%) Kao zaštitni kôd u tr ekomunikacionom sistemu se koristi Hemingov kôd (12,8). Kodovati sekvencu 10011001. Koli a je vjerovatnoća greške koja se ne može detektovati ako se na kodovanu riječ doda još je an bit za opštu provjeru na parnost, tj. ako se koristi Hemingov kôd (13,8)? Vjerovatnoća greške jednog bita je p=0.0001.

Vrijeme izrade: 180 minuta.

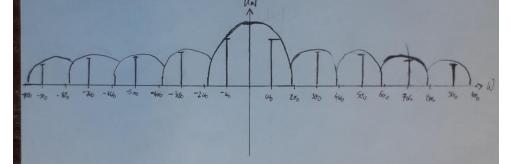

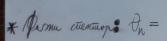
*Anatumygnu evening:
$$|F_n| = \overline{u}_j$$
. $|X_n| = \frac{|X_n'|}{2} = A\alpha \left| \frac{\sin(n \cos \frac{\phi}{2})}{n \omega_0 \frac{\phi}{2}} \right|$

Nye: $N \omega_0 \stackrel{d}{=} = \pm N \pi$, $N = 0, \pm 1, \pm 2, \pm 3, \pm \cdots$

$$\omega \frac{\theta}{1} = M \pi$$

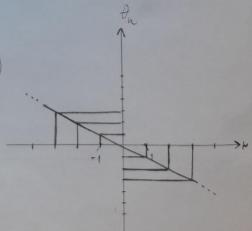
$$\omega = \frac{2\pi\pi}{\Phi} \sqrt{\frac{7}{7}} = \frac{2\pi\pi}{7} \frac{7}{\Phi} = \omega_0 \mathcal{N} \frac{1}{\alpha} = \omega_0 \mathcal{N} \frac{7}{4} = 1,75\% \mathcal{N}$$

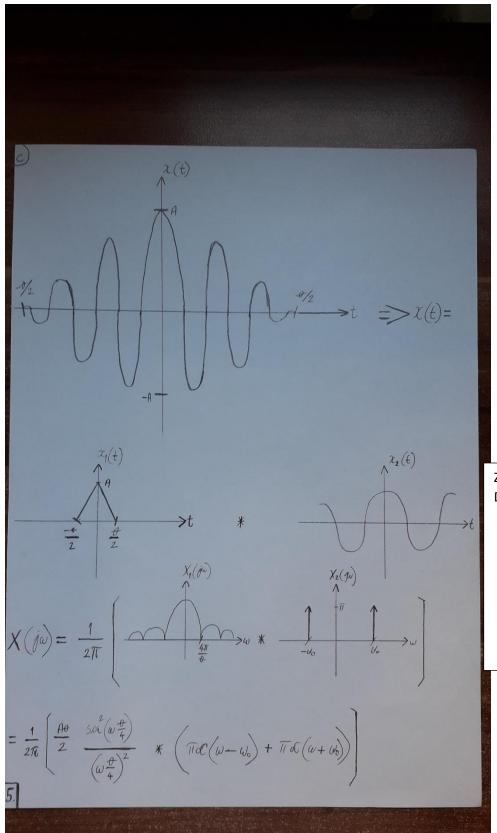
$$-N\omega\frac{\theta}{2}=-n\frac{2\pi}{T}\frac{\theta}{2}=-\kappa\pi\alpha$$

Intal>n y

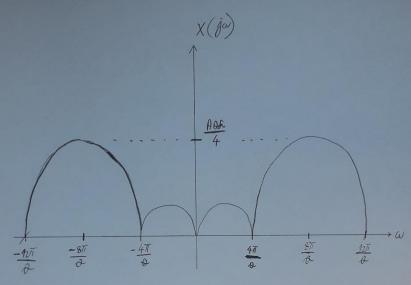
Give:
$$|| \chi^{2}(\xi)||$$

$$P = \frac{1}{T} \int_{T} \chi^{2}(t) dt = \frac{1}{T} \left[\int_{0}^{t} \frac{3 A^{2}}{49} dt + \int_{0}^{T} \frac{18 A^{2}}{49} dt \right] = \frac{1}{T} \left(\frac{9 A^{2}}{49} t + \frac{18 A^{2}}{49} t + \frac{18 A^{2}}{49} t - \frac{18 A^{2}}{49} t \right) = \frac{1}{T} \left(\frac{9 A^{2}}{49} t + \frac{18 A^{2}}{49} t - \frac{18 A^{2}}{49} t - \frac{18 A^{2}}{49} t \right) = \frac{1}{T} \left(\frac{18 A^{2}}{49} t - \frac{7 A^{2}}{49} t \right) = \frac{16 A^{2}}{T} t - \frac{7 A^{2}}{49} \left(\frac{24}{T} t - \frac{7 A^{2}}{49} t \right) = \frac{16 A^{2}}{T} t - \frac{7 A^{2}}{49} \left(\frac{24}{T} t - \frac{7 A^{2}}{49} t - \frac{7 A^{2}}{49} t \right) = \frac{16 A^{2}}{T} t - \frac{7 A^{2}}{49} \left(\frac{24}{T} t - \frac{7 A^{2}}{49} t -$$

Zapamti da je FT{Cos()} = Dirac Delta function!!!!

$$X(i\omega) = \frac{1}{2\pi} \left(\frac{A\theta}{2} \frac{Sin^2(\omega \frac{\theta}{4})}{(\omega \frac{\theta}{4})^2} \right) \times \left(\pi c (\omega - \omega_0) + \pi c (\omega + \omega_0) \right)$$

$$\omega^{\Phi}_{4} = N \tilde{I}$$

$$\omega = \frac{4\pi}{\rho} \mathcal{K}$$

I multiplya:
$$\frac{1}{2\pi} \cdot \frac{\theta \theta}{2} \cdot \pi \alpha = \frac{\theta \theta \alpha}{4}$$

$$* \left(Tod (w - w_0) + Tod (w + w_0) \right)$$

3bot + Monon 2 tropuna inj jegn winen odu unegna nomburanjeje y 2 cutrolo... 3 bot W- Wo u a + us tropungu ay tiongipm y oghay na noggunatum trovettox...

2.30goñan Cuinan $x_1(t) = x(t) + \frac{A}{2}$, igil je x(t) nañvenu eutron us 1. sugoñana a), upunazen na ulugu 1, pologu se da ornatotno — guintualm nonlespuroz noja se escueja og ognigana, ulunturza u IKM Nagopa.

Toshawo je ga je A=3[V], T=8[5], we may oznigoliana $T_5=1[5]$ we go se oznije oliane gran y wysymynna nT_5 , n=0,1,2,...

Hospinania Generum oblak autrordo na ustany ognijepoda. Klimaulione se grun ynapogramum schortuurgoon sa noparwa nlioniurrougije of 6[V]. Hospinania noparumepuetiuse relioniurropa, ine generum oblak cuinalo na ustany nlianiurropa. Hospinania Generum oblak cuinalo na ustany nlianiurropa. Hospinania Generum oblak cuinalo na ustany nogepa. Entanjoina go se Grun nogelane sa inopainnom no nysy.

Jimense: $x_1(t) = x(t) + \frac{\theta}{2}$ $\theta = 3[V]$ T = 8[5] $T_5 = 1[5]$ $\pi T_5 = 0, T_5, 2T_5, \dots$ $\Delta \mathcal{N} = 0, 6$

$$\begin{cases} x_1 = 0 \longrightarrow y_1 = 0 \\ x_2 = \frac{T}{4} \longrightarrow y_2 = -A \end{cases} \longrightarrow \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{-A}{\frac{T}{4}} = \frac{-4A}{T} \text{ Moly olives}$$

$$x(t) = ut + u = \frac{-4A}{T}t$$

$$x(t=0) = 0 \rightarrow u = 0$$

$$x(t=T/4) = -A \rightarrow \mathcal{U} = \frac{-4A}{T}$$

$$x_1(t) = \frac{-4A}{T}t - 2A + \frac{A}{2}$$

3. Bogother

$$\chi(t) = A\cos\left(a_{b}t - \frac{\pi}{4}\right) + 2$$

$$A = 4[V]$$

$$T_{5} = 0, 5 [5]$$

Ketero ca ognjejahorsen: 70?

$$X(0) = A \cos(-\frac{\pi}{4}) + 2 = 4 \cos(\frac{\pi}{4}) + 2 = 4,83[V]$$

$$X(\tau_5) = 4\cos\left(2\pi\frac{\tau_5}{\tau_6} - \frac{\tau_6}{4}\right) = 4\cos\left(\frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{4}\right) + 2 = 6[V]$$

$$\chi(2\overline{15}) = 4\cos(2\overline{u}\frac{2\overline{15}}{\overline{10}} - \frac{\overline{11}}{4}) + 2 = 4\cos(\frac{\pi}{2} - \frac{\overline{11}}{4}) + 2 = 4,83[V]$$

 $\frac{T}{T_c} = \frac{4}{0.5} = 8$ ognýpana y teplogy.

 $\Delta = \frac{6 - (-2)}{5} = \frac{8}{5} = \frac{1}{6} [V]$

$$X(3T_5) = 4\cos(2\pi \frac{3T_5}{T_0} - \frac{\pi}{4}) + 2 = 4\cos(\frac{3\pi}{4} - \frac{\pi}{4}) + 2 = 2[V]$$

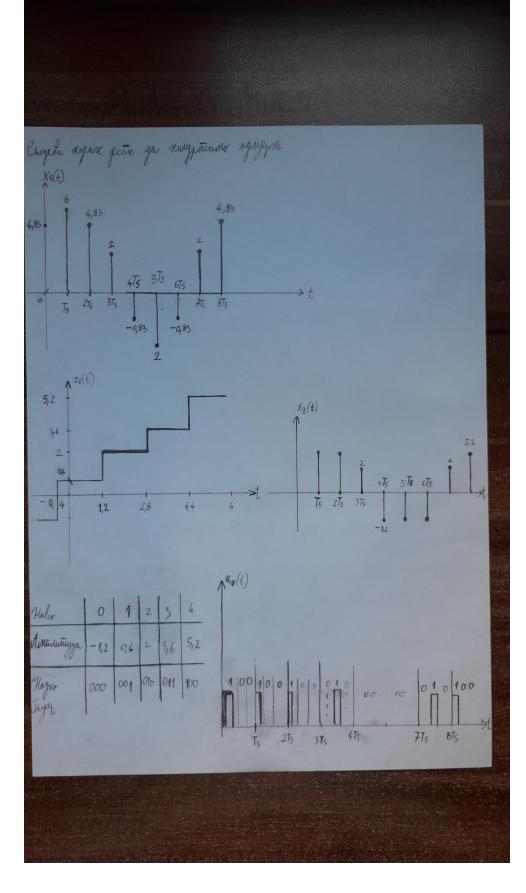
$$\chi(4T_5) = 4 \cos(\pi - \frac{\pi}{4}) + 2 = -0.83 [V]$$

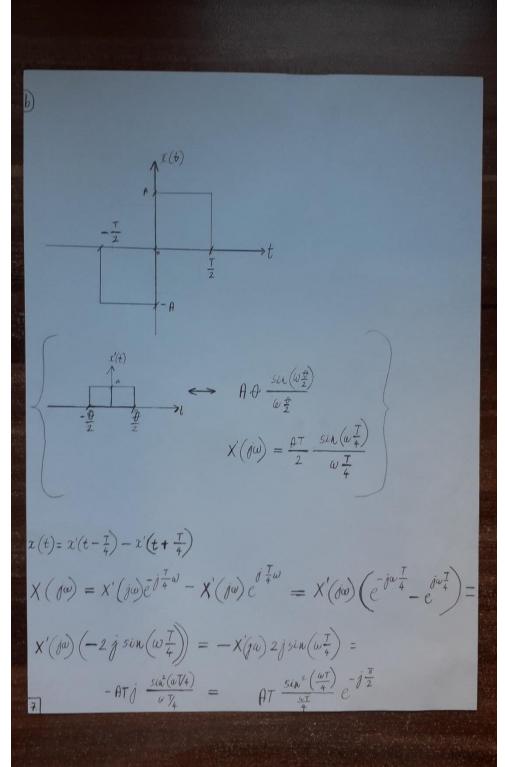
$$\chi(5\overline{1}s) = 4\cos(\frac{5\overline{1}}{4} - \frac{7}{4}) + 2 = -2\sqrt{1}$$

$$\chi(6T_5) = 4605\left(\frac{6T}{4} - \frac{77}{4}\right) + 2 = -0.83[V]$$

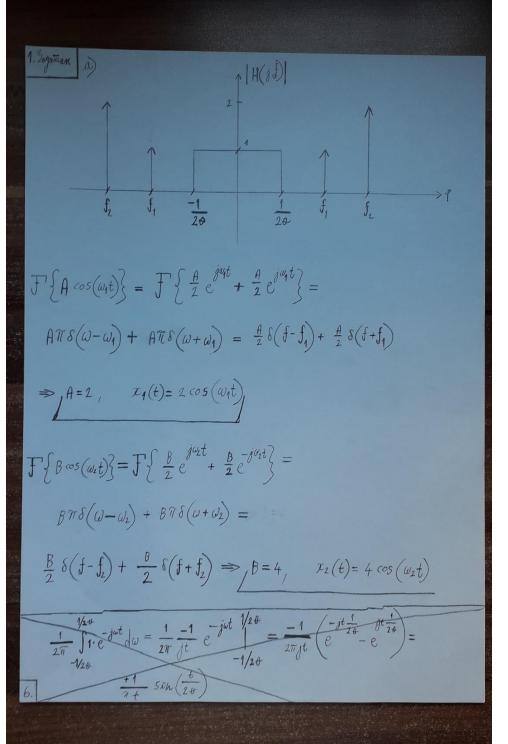
$$X(7Ts) = 4005(\frac{277}{4} - \frac{77}{4}) + 2 = 2[V]$$

$$X(8T_5) = 4,83[v]$$

$$X_{1}(\hat{p}\hat{u}) = \int_{-T/4}^{T/4} (t) e^{\int_{-T/4}^{T/4} (t) e^{\int_$$

$$x_3(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-1/20}^{1/20} 1 \cdot e^{j\omega t} d\omega = \frac{1}{2\pi} \int_{-1/20}^{1/20} e^{j(2\pi f)t} df =$$

E posto prelazi *j* frekvenciju iz ucestanost..

$$\frac{1}{2\pi} \frac{1}{j^{2\pi}t} e^{j2\pi t} \int_{-1/2\theta}^{1/2\theta} e^{j2\pi t} \int_{-1/2\theta}^{1/2\theta} e^{i2\pi t} \left(e^{i2\pi t} \frac{1}{2\theta} - e^{-i2\theta} \right)$$

$$=\frac{1}{2\pi}\frac{1}{j2\pi t}\left(2j\sin\left(\frac{t\pi}{\Phi}\right)\right)=\frac{1}{2\pi}\frac{1}{\Phi}\frac{\sin\left(\frac{t\pi}{\Phi}\right)}{\left(\frac{t\pi}{\Phi}\right)}=\frac{1}{2\pi\Phi}\sin\left(\frac{t}{\Phi}\right)$$

$$h(t) = x_1(t) + x_2(t) + x_3(t) =$$

$$2 \cos(\omega_1 t) + 4 \cos(\omega_2 t) + \frac{1}{200} \sinh(\frac{t}{\theta})$$

Andrej Trožić 1196/20 09.09.2023